

Rozpočtový výbor

2016/2034(INI)

7.9.2016

STANOVISKO

Rozpočtového výboru

pro Výbor pro zemědělství a rozvoj venkova

k nástrojům SZP určeným ke snížení kolísavosti cen na zemědělských trzích
(2016/2034(INI))

Navrhovatel: Nedzhmi Ali

PA_NonLeg

NÁVRHY

Rozpočtový výbor vyzývá Výbor pro zemědělství a rozvoj venkova jako věcně příslušný výbor, aby do svého návrhu usnesení začlenil tyto návrhy:

- A. vzhledem k tomu, že nedávné vlny extrémní kolísavosti cen na světových zemědělských trzích jsou předzvěstí rostoucích a častějších hrozeb pro zajišťování potravin ve světě a také zvýšené zranitelnosti trhů, brzdí investice a modernizaci a omezují příchod nových pracovníků a obnovu generací v zemědělském odvětví;
 - B. vzhledem k tomu, že vysoká míra kolísavosti cen a příjmů zemědělců souvisí s tržními zásadami nabídky a poptávky, jejichž účinky jsou citelné od 90. let 20. století z důvodu sbližování zemědělství s trhy, a to jak vlivem deregulace společných organizací trhu v rámci SZP, tak vlivem větší ochoty k otevření mezinárodních trhů, k niž vedla obchodní politika EU; avšak vzhledem k tomu, že by k ještě větší nestabilitě cen a příjmů mohly vést další makroekonomické proměnné, široké politické a legislativní prostředí, geopolitika, embarga a spekulace se zemědělskými produkty, které, pokud se prodávají jako finanční aktiva, jsou vystaveny otřesům na příbuzných komoditních trzích (jako jsou trhy s energií a kovy);
 - C. vzhledem k tomu, že kolísavost cen zvyšuje nepředvídatelnost příjmů zemědělců a způsobuje potíže zemědělcům v Evropě, jejichž náklady zůstávají vysoké;
 - D. vzhledem k tomu, že zvýšená zranitelnost je zapříčiněna častějším výskytem extrémních výkyvů počasí, vlivem změny klimatu na úroveň zemědělské výroby a strukturálními faktory, jakými jsou ceny energie a hnojiv, směnné kurzy nebo úrokové sazby; vzhledem k tomu, že by zemědělci měli být vybízeni k tomu, aby ve svých podnicích lépe kontrolovali využívání vstupů, jejichž nákup je drahý a jež mohou mít důsledky pro životní prostředí;
 - E. vzhledem k tomu, že producenti mléka utrpěli výrazné ztráty zapříčiněné ruským embargem a katastrofickým suchem v roce 2015;
 - F. vzhledem k tomu, že velkému počtu zemědělských podniků byly uděleny vysoké pokuty za překročení kvót na mléko v letech 2014–2015;
 - G. vzhledem k tomu, že producenti vepřového masa jsou již řadu měsíců konfrontováni s nízkými výkupními cenami, jejichž příčinou je ruské embargo a především africký mor prasat (AMP);
1. zdůrazňuje, že EU je největším světovým dovozcem i vývozcem zemědělsko-potravinářských výrobků, ale možnosti využívání programů rozvoje venkova v rámci SZP k tomu, aby přispěly k pojištění, vzájemným fondům a systémům stabilizace příjmů zemědělců, se ukázaly jako málo úspěšné;
 2. konstatuje, že přímé platby nadále zajišťují zemědělcům určitý stupeň finanční stability, zvláště během dlouhých období nízkých cen; domnívá se, že přímé platby prokázaly lepší poměr nákladů a užitku než předchozí praxe přímého zásahu na trhu; zdůrazňuje navíc, že by přímé platby měly zůstat nástrojem SZP i po roce 2020 s cílem podporovat a stabilizovat příjmy v zemědělství, kompenzovat náklady související s dodržováním

vysokých standardů EU (pokud jde o výrobní metody, zejména environmentální požadavky) a zachovat zemědělskou produkci v nejvíce znevýhodněných regionech; zdůrazňuje, že přímé platby by tak měly sloužit k zajištění hospodářské stability zemědělského odvětví, jakož i k zabezpečení potravin a ochraně životního prostředí; poukazuje v této souvislosti na skutečnost, že vyrovnání míry přímých plateb je zásadní k zajištění rovných podmínek hospodářské soutěže na jednotném trhu EU, jakož i k udržitelnému využívání zdrojů;

3. požaduje lepší součinnost mezi SZP a ostatními politikami EU, zejména pokud jde o energetiku, zásobování vodou, využívání půdy, biologickou rozmanitost a ekosystémy a rozvoj odlehlých a horských oblastí;
4. požaduje větší transparentnost zemědělských trhů, aby byly informace o cenách dostupné všem zúčastněným subjektům, včetně spotřebitelů; vyzývá v této souvislosti Komisi, aby posoudila proveditelnost zavedení transparentního systému monitorování vývoje cen zemědělských produktů od produkce až po distribuci;
5. vyzývá Komisi, aby úzce spolupracovala s vnitrostátními orgány a se zemědělskými uskupeními na vytvoření systému na ochranu příjmů zemědělců prostřednictvím většího povědomí o „nástrojích řízení rizik“ (jako je pojištění či vzájemné fondy doplňující nástroje pro řízení a prevenci krize), porozumění těmto nástrojům a jejich využívání, čímž by došlo ke změně úsilí, jež bylo dosud vyvinuto v rámci reformy SZP na období 2014–2020; domnívá se, že jakýkoli budoucí systém řízení rizik musí dodržovat a případně doplňovat systémy pojištění přijaté členskými státy na vnitrostátní úrovni, aby nebyl ohrožen veškerý dosud dosažený pokrok;
6. domnívá se, že boj proti přílišné kolísavosti cen vyžaduje nová řešení využívající opatření zaměřená na lepší fungování trhů a založená na využití souboru nástrojů z veřejného i soukromého sektoru, které se mohou vzájemně kombinovat nebo doplňovat; konstatuje, že jak ukázaly velmi závažné zemědělské krize, které prožíváme, je nezbytné zapracovat do příští SZP nové mechanismy prevence krizí a přizpůsobení trhů, které by odpovídaly specifikům těchto druhů produkce, byly by pružné, účinné a rychle použitelné a mohly působit ve chvíli, kdy je to nezbytné s cílem řešit závažné případy narušení trhů;
7. žádá, aby se zvážilo využívání finančních prostředků ze souhrnného rozpočtu (tzv. krizových rezerv) jakožto zdrojů financování těchto i jiných opatření Komise, jejichž cílem je zlepšit situaci na zemědělských trzích;
8. požaduje vytvoření evropské mapy, která by v reálném čase prezentovala dostupnost zemědělských produktů na trhu, od produkce až po distribuci;
9. domnívá se, že by měl být zaveden povinný systém preventivních úspor pro zemědělce nahrazující současnou evropskou krizovou rezervu, a to s cílem pokrýt různé druhy rizik, z části i s využitím přímé podpory, za účelem vyhrazení určitých rezerv z dobrých let pro případné použití v těžších obdobích;
10. zdůrazňuje, že je nezbytné vyrovnat míry přímých plateb mezi členskými státy, aby mohly být zaručeny stejné podmínky hospodářské soutěže na jednotném trhu EU, jakož i udržitelné využívání zemědělských zdrojů na úrovni Evropské unie;

11. domnívá se, že potravinová humanitární pomoc může producentům sloužit jako užitečná bezpečnostní síť;
12. naléhavě žádá Komisi a členské státy, aby monitorovaly výrazné kolísání cen zemědělských produktů vytvořením středisek pro sledování evropských cen zemědělských produktů v různých odvětvích, dále zdokonalením evropského nástroje pro sledování cen potravin (FPMT) a bojem proti spekulacím s cenami zemědělských produktů; domnívá se, že včasné informace o trhu mohou zlepšit schopnost zemědělců reagovat na volatilitu trhu a přijímat vhodná opatření;
13. požaduje posílení nástrojů intervence na podporu příjmů zemědělců a jejich rychlejší uplatňování na územích postižených závažnými přírodními katastrofami;
14. domnívá se, že by finanční podpora z programu rozvoje venkova měla být zaměřena tak, aby zemědělci absolvovali nezbytnou odbornou přípravu a vzdělávání nutné k tomu, aby mohli odpovídajícím způsobem využívat nástroje řízení rizik; domnívá se, že by to zemědělcům umožnilo lépe předvídat a zvládat kolísání cen;
15. požaduje konkrétní nástroje ke snížení negativních sociálních dopadů kolísání cen na evropské zemědělce;
16. vyzývá Komisi, aby analyzovala a posoudila, jakou zajišťovací funkci mají evropské trhy s deriváty zemědělských komodit a jejich související infrastruktura pro fyzické zemědělské trhy.

**VÝSLEDEK KONEČNÉHO HLASOVÁNÍ
VE VÝBORU POŽÁDANÉM O STANOVISKO**

Datum přijetí	31.8.2016
Výsledek konečného hlasování	+: 31 -: 5 0: 2
Členové přítomní při konečném hlasování	Nedzhmi Ali, Jean Arthuis, Lefteris Christoforou, Jean-Paul Denanot, Gérard Deprez, José Manuel Fernandes, Eider Gardiazabal Rubial, Jens Geier, Esteban González Pons, Iris Hoffmann, Monika Hohlmeier, Bernd Kölmel, Zbigniew Kuźmiuk, Vladimír Maňka, Ernest Maragall, Clare Moody, Siegfried Mureşan, Victor Negrescu, Jan Olbrycht, Urmas Paet, Paul Rübig, Petri Sarvamaa, Patricija Šulin, Eleftherios Synadinos, Paul Tang, Isabelle Thomas, Monika Vana, Daniele Viotti, Marco Zanni, Auke Zijlstra
Náhradníci přítomní při konečném hlasování	Xabier Benito Ziluaga, Giovanni La Via, Stanisław Ozóg, Pavel Poc, Ivan Štefanec, Tomáš Zdechovský
Náhradníci (čl. 200 odst. 2) přítomní při konečném hlasování	David Coburn, Estefanía Torres Martínez